

REDACTIA
și ADMINISTRATIA:
Deák Ferenc-utca 35.

Articole și corespondențe pentru publicare se trimit redacțiunii.
Concure, inserțiuni și taxele de abonament se trimit administrațiunii tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECĂ.

ABONAMENTUL:
Pe un an 10 coroane.
Pe jum. an 5 coroane.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 franci.
Pe jum. an 7 franci.

Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266.

Un manuscript din anul 1733.

În conștiința datoriei morale și în dorul de a veni în ajutor preoților și învățătorilor dela sate în munca, ce aceștia o săvârșesc, pentru cultura poporului, — comitetul despărțământului («Astrei») *Beiuș*, a ținut din Octomvrie anul trecut și până când scriu aceste orduri, 169 prelegeri populare-economice și din alte obiecte, ce privesc pe poporul nostru de aici.

În deosebi s'a pus pond pe prelegerile economice, cari au fost predate, aproape toate de agronomi de profesie și pe prelegerile religioase și mai ales pe »*Viața lui Isus*«, predată totdeauna cu schiopticonul. — A și plăcut și plăc mult poporului aceste prelegeri și le ascultă cu un deosebit interes. Și când ne cugetăm, că prelegătorii au cutrierat gratuit 51 de comune, iar directorul despărțământului Dr. Ioan Clorđaș a pus aproape pre tot locul, iarăși gratuit, la dispozițiune căruța sa, — apoi într'adevăr trebuie să fim recunoscători acestor apostoli desinteresati ai neamului.

Și cum unele, din aceste prelegeri, s'au ținut în biserici, — ni s'au dat nouă, celor, ce uneori însoțeam pe prelegători la sate, prilejul de a mai arunca ochii prin străni și a frunzări prin cărțile, bătute de prav și vremuri.

Așa mi-a venit și mie la mână o carte veche, manuscris cu litere de tipar, scris de mâna unui dascăl, zelos muncitor în agrul sârmanei noastre literaturi bisericesti.

Cartea n'are nici un titlu și n'are nici prefață. — Din cuprinsul ei se vede însă, că e un *Mineiu*, prescurtat. La sfârșitul acestei cărți aflăm următoarea însemnare:

»Insămnarea, slujbelor ce să află întru această carte:

- Sep. 1 Simeon stălpnicul lis. 1.
- Sep. 8 Nașterea preacestei lis. 11.
- Sep. 14 Rădicarea crucii lis. 19.
- Octom. Vinirea mare lis. 26.
- Octom. 26 Svântul m. dimitri lis. 33.
- Noem. 8 Svînții ingeri lis. 42.
- Noem. 21 Vovedenia Bți lis. 50.
- Dechem. 6 Svântul Nicolae lis. 57.
- Dechem. 25 Nașterea lui Chs lis. 61.

- Ienua. 1 St. Vasilie list 63.
- Ienua. 6 Sta Bogoiavlenie lis. 71. (botejiune domnului).
- Februar. 2 întâmpinarea Domnului lis. 79.
- Martie 9 40 de mucenici lis. 94.
- Martie 25 Blagoveștenie Bți lis. 98.
- dumineca Florilor lis. 103.
- Apr. 23 Mucenic Georgi lis. 110.
- la înălțarea domnului lis. 114.
- Dumineca Rusaliilor lis. 120.
- Iun. Nașterea lui Ioan lis. 124.
- Iun. 29 Svînți apli lis. 130.
- Augus. 6 Sta Preobragenie lis. 135.
- Augu. 15 adurmirea Précestii lis. 141.
- Augu. 29 Tăierea capului lui Ioan lis. 146;

apoi urmează:

»Pre tine pravoslavnice cetitoriule. Cu umilință te rog. Un de vei afla niscare greșuri. În lucrul acesta al meu. Să nu blastămi. Ce se îndireptezi cu darul duhului s. să (că) vai precum am putut am silit. ce te rog iartă. ca și tu să dobândești iertăciune, dela Is Chrs. scrisam acesta carte anume mineiu-izbrâni' (?) în sat josani. Pavel dascal din varmege muncaciului 1773: Mja av: 14-a.

Însămnarea aceasta ie tipărită întocmai ca și întreg textul mineiului și încă de una și aceeași mână.

În cursul vremurilor mâna omenească a mai făcut pe foile acestei cărți și următoarele notițe: »Aciasta carte mineiu este a lui popa Ioan din Pocola și o am cumpărat cu 8 florinți (nedescifrabil) An 1801 Ioan Popovici paroh în Pocola;« Aciasta s. carte mineiu o au cumpărat acești înainte următori creștini Cuc Lup din Nimăești Usvat Giurcă din Drăgoteni Chepeș Pătru din Beiuș și o închină la C. (institul) Preot dela P. Săliște Criste Popa Simeon (patru cuvinte nedescifrabile) iară mai sus numiții creștini în veci pomenire să aibă iproci și cu totul o lasă moartea sa să o testaluiască cui și la cine cunoștința îl trage iproci« La pagina 41 cetim tipărit cu mâna: »din muncaci Dascal Pal diac eu am scris. În an. 1732 luna Iul. 13«.

Pentru cei, ce se interesează de graiul românesc de prin anii 1700—1750, reproduc

câteva din troparele sărbătorilor mai mari, din mineiul amintit. Troparul la înălțarea crucii:

*Mântuiește doamne oamenii tăi și blagosloves-te moșia ta, dăruind biruință împăratului nostru spre păgâni și oamenii tăi ferește cu a ta cruce:**
»Nașterea ta Chse Dumnezeu nostru, răsări lumii lumina înfălegării, că ceea ce slugea stealelor de stea să învață a se închina fie soarelui celui drept și pre tine a te vedea mai sus de răsărit, domne mărire fie, și troparul rusaliilor: Bine ești cuvântat, Chse D-săul nostru, carele arătași vânătorii preacîntălepti, trimițându-le lor duhul svânt și cu aceeaia vânași toată lumea, iubitorule de oameni slava fie».*

Cartea ie tipărită — scrisă cu multă îngrijire și ie foarte cetibilă și totodată ie destul de bine păstrată. Câte cărți de acestea se vor găsi prin bisericuțele de lemn de prin văile și munții noștri, cari azi mai sunt, dar mâne poimâne — poate — nu vor mai fi. Un ordin pentru adunarea tuturor acestor cărți la un loc, bunăoară în arhivele protopresbiterale ori în cea conzistorială*) ar feri de peire aceste dovezi de existență și de felul de dezvoltare a limbei noastre românești.

Ca de închiere pentru notița de față pe care o închin și de data aceasta istoriei noastre diecezane, ce ar fi timpul să se scrie acum, — adaug cuvintele candidatului de preot din Roșia G. C. scrise pe pagina 96 a acestui Mineiu cari sună astfel: »Cercetând comuna P. m. Seliște, am aflat în biserică acest mineiu, o cinstită urmă despre vrednicia părinților. Cetitoriule, te rog, cinstește asemenea urmele părinților și înaintașilor tăi și te fă vrednic a călca în urmele lor! Păzește aceasta carte neatinsă pentru pietate/cătră înaintași și pentru ca mulți alții, mai târziu, să poată cinsti și pe tine; fiindcă le-ai păstrat o suveniră sfântă și o reminiscență dela moșii tăi. 1897 noemvr. 18«.

Cred, că n'am greșit, când în legătură cu împlinirea datoriilor față de »Astra«, am dat atențiune unui manuscris vechiu din literatura noastră bisericească, căci, știut este, că scopul »Astrei« ie pe de o parte, în general zis, răspândirea culturii naționale în păturile cele mai largi ale neamului, iar de altă parte ocrotirea artei, literaturii și culturii românești. M. P.

Victoria.

Duminecă și-a ținut institutul de credit și economii »Victoria« din Arad a XXVI-a adunare generală.

*) Ar fi de dorit ca părinții protopresbiteri să viziteze cărțile bisericești din bisericile parohiale și să facă despre citățile aflate raport consistorului, care are datoria să se îngrijească de colecția și păstrarea lor. Red.

Anul de gestiune expirat a dat roadă îmbelșugată. Pe lângă întărirea extraordinară a fondurilor de rezervă a mai urcat dividendă dela 20 Cor. la 22 Cor. de acții, și a dat un dar princiar pentru scopuri culturale, anume 50.000 cor. cari s'au împărțit precum se vede din raportul direcțiunii. Acest nobil gest al »Victoriei« prin care și-a revărsat binefacerile sale asupra așezămintelor noastre culturale este mult lăudat în lumea românească care așteaptă acum cu ardoare împlinirea internatului de băieți în Arad. D-zeu să le ajute a-și înscrie cât de curând numele în istoria culturii românești prin înființarea acestui internat.

Sedința a fost prezidată de v. prezidentul direcțiunii părintele Roman Ciorogariu, care în cuvântul său de deschidere a parentat duios pe decedatul director executiv în a cărui suflet s'a plămuit ideea înființării Victoriei și 25 de ani a condus institutul cu înțelepciune, inspirând prin puritanismul lui încredere față de institut, iar în internul institutului cu sufletul lui armonios bună înțelegerea ce a creat stările consolidate de astăzi.

După acest prinos al recunoștinței față de fostul director executiv trece la meritul actualului director executiv Sava Raicu, care sintetizează speranțele că munca ce a săvârșit-o alături de Dr. Nicolae Oncu dela începutul institutului o va îndeplini cu aceeaș cumpătate și ca director executiv. Aceasta muncă și-a aflat recunoștința nu numai în cercurile noastre ci și peste hotare, de unde, anume dela regele țării românești i-a venit distincția medaliei pentru meritele pe terenul comercial și industrial, ca o îndrumare pentru noi de a cultiva acest teren. Onoarea ce i-sa dat directorului executiv e totodată și onoarea institutului. În numele adunării generale felicită pe dl Sava Raicu pentru distincția de care s'a împărțit.

Urmează apoi Raportul direcțiunii pe care îl dăm în întregime pentru deosebita lui importanță:

Onorată adunare generală!

Înainte de a vă prezenta raportul general relativ la anul de gestiune expirat, ne facem o dureroasă datorință să vă anunțăm marea pierdere ce a încercat institutul nostru prin moartea lui Dr. Nicolae Oncu, a fostului director executiv, trecut la penziune anul precedent.

Acest tip al omului bun, talentat și cinstit, sub durata anului de penziune nu și-a putut redobândi sănătatea, nu a avut parte de odihnă, și partea cea mai mare a anului acestuia l-a petrecut în suferințe, și dureri. Un pătrar de secol, din cea mai frumoasă viață a lui, l-a petrecut la institutul nostru conducându-l cu înțelepciune și puritanism. Credem, că meritele, ce și le-a câștigat Dr. Nicolae Oncu la înflorirea băncii, prin cari și-a eternizat numele în istoria acestui

institut, — nu e de lipsă să le însirăm, fiind acele bine cunoscute și membrii acestei on. adunări generale. A fost mândria și mângâierea sufletului nostru. Știm și simțim, că doliul nostru sincer e cu atât mai mare, cu cât mai mult ne gândim la activitatea și sufletul dănsului pe care și l-a pus într-o prosperă instituție. Așa se vede, că Celui de sus i-a fost drag de el, și ni l-a dus dintre noi!

Cu pricepia dinmărunții a neuitatului răposat, direcțiunea, comitetul de supraveghere și funcționarii institutului i-a dat onorurile cuvenite. Acum e rândul on. adunării generale ca ea încă să-și facă datorița, eternizându-i memoria în procesul verbal de astăzi. Odihnească în pace!

Domnilor acționari,

Multă vreme va rămâne în memoria noastră a tuturor anul 1913.

În urma războiului balcanic, a încercăturilor politice externe și interne, — în lipsa de bani și scumpetea lor, s'au ivit toate fazele unei crize dintre cele mai periculoase. Milioanele cheltuite pentru înarmări și mobilizări, secarea canalelor circulației de bani, detragerea creditelor dela cei slabi, — au șters de pe suprafața pământului o mulțime de institute de bani, întreprinderi industriale și a adus la insolvență multe case comerciale, nimicind astfel multe existențe vrednice de mai bună soartă și dintre agricultori.

Norii grei, pluteau la finea anului 1912 de-asupra întregii Europe se îngrămădiseră și amenințau conștiința și comerțială. Frumoasei primăveri, care promisese mult agricultorilor, li urmă potopul apelor și astfel s'a nimicit rodul viilor, a sămănăturilor de vară și a rămas numai recolta porumbului, din care economii de abia și-au putut acoperi trebuințele de prima ordine.

Multe milioane s'au nimic și imensă muncă și jertfe materiale se naște pesimismul în viața economică, industrială și comercială. Întreaga lume și-a pierdut curajul, și astfel stagnează totul. Numai institutele financiare, industriale și casele comerciale solide și cu înțocmiri și legături bune, s'au putut susține, — și după natura puterii capitalului propriu s'au putut întări și în aceste vremuri de grele încercări.

De abia cătră finea anului expirat s'a putut observa din marea întunecare al crizei o rază de lumină a îmbunătățirii situației economice-financiare; și avem mare speranță, că situația se va ușura mai curând decât o așteptăm. Capabilitatea de plătire însă, îndeosebi la o mare parte a economilor va crește numai în urma unui rod bun, pe care-l așteptăm cu toții în anul acesta.

Cei neexperți și neprevăzători au putut mult învăța, și vor putea trage concluziile din situațiile nenorocite ale anului trecut.

Ce privește institutul nostru, rezultatele realizate în anul trecut, au întrecut cele mai bune așteptări ale noastre. Dovezi grăitoare sunt cifrele Bilanțului și Contului Profit și Pierderi pe anul expirat.

Sub toată durată crizei nici pe un moment institutul nu a sistat acordarea de împrumuturi, ci a satisfăcut cererile juste ale clienților săi, alegând afacerile cele mai bune, ferindu-ne cu deosebire de imobilizări, — grație bunelor noastre înțocmiri și sprijinului pe care l'am avut din partea filialei din Arad a Băncii Austro-Ungare, precum și din partea institutelor creditoare mari, cu cari am avut cele mai solide legături. Tutoarea le mulțumim pentru sprijinul primit.

La compunerea bilanțului am ținut seamă de principiile cele mai reale, prezentându-Vă un bilanț clar și de totul real. Prin acest procedeu, credem noi a asigura mai bine viitorul institutului, a merge continuu pe calea progresului, și a țineă seamă și de interesele acționarilor, cari au adus atâtea jertfe frumoase pentru institut.

Filialele noastre încă au produs rezultate bune, și avem nădejdea, că în viitor vor prospera și se vor întări.

Ținem să amintim aci, că la ajungerea acestor rezultate frumoase ne-au dat concursul și corpul funcționarilor atât dela centrală, cât și dela filiale.

Domnilor acționari,

Progresul și rezultatele frumoase ajunse prin devotament, muncă neobosită și jertfe grele, ne împun să ne îndeplinim o datoriță mare, ce o avem față de instituțiile noastre culturale și de caritate, — cari se luptă cu cele mai mari greutateți. Cu inimă curată vă rugăm să sprijiniți și de astădată intențiile noastre bune, primind toate propunerile noastre referitoare la distribuirea profitului net. În special Vă rugăm să primiți propunerea pentru urcarea sumei și propunerea noastră referitoare la votarea denumirii pentru scopurile filantropice-culturale. Va fi aceasta o sămânță aruncată în pământ roditor, care va încolți, va crește și va fi și un izvor de îmbărbătare și întărire al instituțiilor noastre.

La ordinea zilei am pus, și vă rugăm să alegeți 2 membri în Direcțiune pe un period statutar de 4 ani în locul dl-ilor Petru Truția și Axentul Secula, cărora sunt reelegibili.

După aceste avem onoare a Vă prezenta conspectul operațiilor noastre din anul trecut:

Conspectul operațiilor din anul 1913.

I. Depuneri:

Starea la 31 Decembrie 1912	K 13,580.255.03
În anul 1913 s'au depus	" 7,323.382.28
Total	K 20,903.637.31
În anul 1913 s'au ridicat	" 7,328.934.19
Starea la 31 Dec. 1913	K 13,547.703.12

II. Escont:

Starea la 31 Decembrie 1912	K 17,622.088.10
În 1913 s'au escontat	" 68,343.385.85
Total	K 85,965.473.95
În anul 1913 s'au achitat	" 68,305.400.76
Starea la 31 Dec. 1913	K 17,660.073.19

III. Hipotecă.

Starea la 31 Decembrie 1912	K 3,033.460.—
În anul 1913 s'au acordat	" 116.355.—
Total	K 3,149.815.—
În anul 1913 s'au replătit	" 286.698.—
Starea la 31 Dec. 1913	K 2,863.117.—

IV. Împrumuturi de cont curent:

Starea la 31 Decembrie 1912	K 1,905.769.89
În anul 1913 s'au acordat	" 585.939.58
Total	K 2,491.709.47
În anul 1913 s'au replătit	" 291.390.83
Starea la 31 Dec. 1913	K 2,200.318.64

V. Lombard:

Starea la 31 Decembrie 1912	K	64 332.—
In anul 1913 s'au acordat	"	29.962.—
Total	K	94 294.—
In anul 1913 s'au replătit	"	11.858.—
Starea la 31 Dec. 1913	K	82.436.—

VI. Circulațiunea cassei.

Starea la 31 Decembrie 1912	K	440 044 01
In anul 1913 au intrat	"	162.569.623.77
Total	K	16 009.667.78
In anul 1913 au ieșit	"	162.752.031.50
Starea la 31 Dec. 1913	K	257.63 28

Totala circulație în anul 1913 K 463,054,501.92
 Vă propunem și Vă rugăm să primiți următoarea distribuție a profitului curat din anul 1913.

Din profitul curat de K 482.924.53

I. Se dau 5% dividendă după capitalul de acții „ 125.000.—
 Restul de K 347.924.53

II. Se împarte:

a) 1.2% fondului special de rezervă	K 42.950.94	
b) tantiema direcțiunii	" 35.792.45	
c) 2% directorului executiv	" 7.158.49	
d) 3% tantiema comitetului de supraveghiere	" 10.737.73	
e) 4% tantiema funcționarilor institutului	K 14 316.68	K 110.956.59
Restul de		K 246.967.94

III. Se împarte:

a) 6% supra-dividendă acționarilor	K 150.000	
b) 10% fondului de penziuni al funcționarilor	" 24.696.79	
c) rata a IV. și V: anticipată deja la zidirea școlii civile de fete cu internat cf. concluzului adunării generale dela 27 Februarie 1910	" 10.000.—	
d) pt. zidirea școlii confesionale și a locuinței inv. din suburbiul Arad-Șega	" 20.000.—	
e) pentru dotarea fund. iubilare a institutului în scopul înființării unui internat de băieți în Arad	" 10.000.—	
f) pentru zidirea noului edificiu al școlii comerciale superioare gr. or. rom. Brașov	" 5.000.—	
g) pentru scopuri filantropice-culturale la dispoziția direcțiunii	" 5.000.—	K 224.696.79
Restul de		K 22.271.15

IV. Se transpune în contul venitului anului 1914.

În conformitate cu acestea, rugăm să urcați dividendele pe anul 1913 cu K 2.— (1%), dela K 20.— la K 22.— (10%—11%) de acție, plătită imediat după adunarea generală.

Totodată vă rugăm să aprobați Raportul nostru și Bilanțul încheiat la 31 Dec. 1913.

Să primiți propunerile noastre cu privire la împărțirea venitului net.

Să hotărâți asupra obiectelor puse la ordinea zilei și să dați absolutor pe anul de gestiune 1913 atât direcțiunii, cât și comitetului de supraveghiere.

Arad, din ședința direcțiunii ținută la 28 Februarie 1914.

Direcțiunea inst. de credit și economii „Victoria“, Arad.

„Revista Economică“ despre bilanțul „Victoriei“.

Organul „Solidarității“, Revista Economică dela Sibiu apreciază în numărul său din urmă cu multă competență bilanțul „Victoriei“, scriind următoarele:

Ca întotdeauna până acum, așa și de data aceasta, bilanțul „Victoriei“ se prezintă în cele mai bune condițiuni. Prin forța considerabilă ce o acumulează în sine, acest bilanț pare că vrea să dovedească și mai mult capacitatea de rezistență și expansiune a putericii noastre institut dela Arad, care și-a eluat un loc de frunte chiar și între băncile străine cu adevărat capitaliste, de pe piața acestui oraș.

Bilanțul „Victoriei“ de pe anul trecut are în măsură și mai pronunțată semnele distincte, cari o au ridicat în fața lumii române și străine. El se caracterizează prin mobilitatea cea mai mare a activelor sale, din cari mai bine de 80% sunt pretensiuni ușor de realizat. Între acestea însă se ridică foarte mult banii gata, bonurile la bănci și efectele publice lombardabile, toate în valoare de aproape 1.5 milioane pe cari „Victoria“ în tot momentul le poate preface în numerar. Prin mobilitatea ei, ajunsă cunoscută în cercurile cele mai largi, a isbutit să aibă încrederea capitaliștilor și poporului, care i-au încredințat spre păstrare și fructificare depuneri de aproape 13.6 milioane, depuneri cari cu tot anul greu de criză financiară, nu i s'au redns față de trecut, după cum s'a întâmplat aceasta la mai toate băncile mari. Nu i s'au redus nici celelalte poziții de bilanț, cu excepțiunea Reescontului. Dar reducerea acestui ram de afaceri pasiv e tocmai o dovadă a puterii „Victoriei“. E un semn bun când o bancă așa mare pe care se razimă atâtea cereri, în timpuri grele ca cele din anul trecut, își reduce reescontul.

Momentul cel mai impunător pentru bilanțul „Victoriei“ îl formează însă rezervele ei arătate și latente. La un capital societar de 2.5 milioane, rezervele ei, cu dotația din anul curent, vor trece peste 2.2 milioane, adică vor fi cam 90% a capitalului societar. Rezerve latente încă are în măsură foarte considerabilă. Reiese aceasta pe de o parte din faptul că a amortizat diferențe de curs la efecte de peste 30 mii cor. fără să-și altereze fondurile de rezervă și pe de altă parte din proporția între interesele transitoare, cari au crescut în mod neînsemnat în favorul institutului. Astfel interesele transitoare active, pentru împrumuturi de peste 22 milioane sunt luate cu suma de abia Cor. 14.000; iar cele transitoare pasive cu Cor. 307.000, adică cu un plus de cor. 54.000 față de anul precedent. Profitul curat realizat este de Cor. 483.000, un profit care stă în dreaptă proporție față

cu capitalele proprii și cu învârtirea cea mare în capitaluri străine, ce o face „Victoria“.

Conform informațiilor ce le avem, „Victoria“ va urca dividendă de la 10% la 11%. După noi acesta e un act bine calculat și de o dreaptă considerație față de acționarii acestui fruntaș institut, cări totdeauna, de câte ori au fost chemați, au dat cel mai larg și mai sincer sprijin societății lor. N'avem decât să ne gândim la emisiunile de acțiuni ale „Victoriei“, cari toate s'au făcut cu agio însemnat pentru acționari. Prin urcarea dividendei, „Victoria“ răsplătește în mod demn jertfa acționarilor ei. Și o și poate face fără greutate. Prin mica urcare de dividendă, proporția de dezvoltare a fondurilor de rezervă ale „Victoriei“, pe cari le-a menajat cu adevărată gelozie, nu se alterează. Institutul va continua a crește și a se dezvoltă ca și până acuma.

Paralel cu urcarea dividendei, „Victoria“ nu-și uită nici de publicul mare românesc și de instituțiile acestuia. Fără publicitate deosebită, ea a dat — după informațiile sigure ce le avem — pentru scopuri culturale românești în anul acesta frumoasa sumă de Cor. 50.000. În cea mai mare parte a dat pentru scopuri școlare, ceea ce e o dovadă de justă apreciere a situației noastre de azi. Fie ca această însemnată jertfă pentru luminarea minților să i-se răsplătească prin succese tot mai mari în scopurile nobile ce le urmărește.

Baloane și aeroplane.

Conferință publică ținută la 9/22 febr de Mihail Novacu prof.

Cultura omenească înaintează cu pași din ce în ce mai grăbiți. Ceeace făceau mai înainte secolii, acum ne e dat să vedem realizându-se în decenii. Cvantul acela de cunoștințe, care trebuie să și-l însușiască fiecare amăsurat stării lui sociale, deasemenea crește încontinuu. Școala, care e chemată să dea fiecăruia elementele școlii de cultură, trebuie să și lărgască mereu programul. Intre aceste elemente de cultură întâlnim unele de ordin moral și estetic, altele reclamate de viața practică: cunoștințele reale.

Cu privire la cele din urmă întâmpinăm greutăți mai mari, rezultatul atâtor ani de studiu e cât se poate de mic. Chimie, fizică, matematică, geografie am învățat, ba chiar și știut cu toții, dar tot așa de iute sau și mai iute le uităm. Simțim lipsa acestora, fără puțința de a ni-le însuși de nou, căci aceasta reclamă studiu îndelungat, pentru care ne lipsește timpul sau paciința. Rezultatul acesta, aproape negativ și-și află explicarea în lipsa puterii de observație obiectivă și a acelui scepticism riguros, care nu ne lasă să primim nimic fără o controlă severă. Nu primim de adevăr ceea-ce ni se pare că este, ci numai ceea ce se impune rațiunii în mod imperativ de atare. Acestea sunt calități indispensabile pentru un savant, care urmărește legile naturii, școala însă nu poate avea de scop a crește în primul rând savanți, căci nici nu l-ar putea ajunge. Totuși dezvoltarea și în măsură mai mică a puterii de a raționa în mod logic și obiectiv, ca o urmare a studiului asupra naturii, e în sine un câștig mare, chiar abstrăgând dela aceea, că ne ajută a păstra cunoștințele, cari ni-le am însușit și ne face capabili de a câștiga singuri altele.

Tezaurul acela de cunoștințe, care ni-l'am agornisit cu mare trudă, trebuie îngrijit mereu: reimprespătam, întregim și corectăm cele vechi și adăugăm altele noi. Îndeosebi tehnica e aceea, care în timpurile de față ne surprinde zilnic cu „minuni“ de-ale ei, pe cari din lipsă sau curiozitate căutăm a-le înțelege.

Obiectul, ce mi-am ales încă face parte din șirul acestora. Nu pot trece cu vederea o părere greșită despre aceste invenții. Se crede că o invenție tehnică sau științifică e escluziv numai rodul întâmplării. Întâmplarea are și ea oarecare rol, însă nu așa de însemnat. Ea ne dă firul, care apoi trebuie urmărit cu atențiune și numai prin muncă și studiu sistematic se poate ajunge la vre-un rezultat. Natura i-și păstrează bine secretele: celor nechemati, diletanți nu le trudează nimic din ele.

O espunere amănunțită a unei astfel de probleme e grea și din cauza că, cunoștințele ce sunt a se împărtași, sunt condiționate de altele, acelea iar da altele: un șir infinit. Nu se va putea deci încunjură, de a ne baza pe unele lucruri, cari nu pot fi aci esplicate pe deplin. De altcum nici nu ni-se prezintă toate problemele și invențiile tehnice pe o formă de abstracte. Aviatica, despre care voi să spun una-alta, încă e de natura celor mai ușor de înțeles. Mai sunt aci firește multe întrebări, cari însă așteaptă răspunsul dela specialiști, nu dela noi. Aci e vorba numai de principiile fundamentale, pe cari se bazează aparatele acestea. Aviatica astăzi e considerată de publicul mare mai mult de un sport, decât de o invenție chemată a aduce oarecari foloase. La tot cazul interesează și preocupă pe mulți. Că la ce grad de perfecțiune va putea ajunge, nu se poate prevedea. Dorința omului — stăpân peste țări și mări — de a cuceri și văzduhul e foarte veche, nu credea însă în realizarea ei. Însușirea de a zbură era atribuită numai ființelor mai înalte: zeilor, zeitelor, pe cari și-le închipuia cu aripi asemenele paserilor. E cunoscută povestea lui Daedalus, arhitectul labirintului faimos, care voind să scape din prinsoare își făcu aripi din pene de pasăre, pe cari le lipi cu ceară. A și zburat cu fiul său cu tot, care — zburdalnic cum era — se ridică prea sus, încât căldura soarelui îi topi ceara din aripi, cari se deșirau și el căzu în mare. Iată prima victimă a aviaticii în bogata fantazie a Grecilor!

Era prea cunoscut dejă omului primitiv urcarea fumului și aerului cald în sus, și zborul elegant al paserilor. Aceste două observații au format punctul de plecare pentru construirea celor două feluri de aparate: baloane și aeroplane. Cu toate acestea de abia la sfârșitul veacului al XVIII-lea se fac cele dintâi încercări urmate de succes și anume cu balonul. Urcarea în aer cu balonul se bazează pe principiul lui Archimede. Anume: un corp cufundat întrun fluid, pierde din greutate chiar atât, cât ar fi greutatea fluidului deslocat de el. Dacă corpul e mai ușor decât același volum din fluidul acela, atunci se va ridica în sus până la suprafață: va pluti. Având un vas destul de ușor, acela mai poate fi încărcat cu greutate fără de a se cufunda. Presiunea aceasta a fluidului, care face corpurile să plutească va fi mai mare în apă, ca în oleu, mai mare în idrargir, ca în apă: cu atât mai mare cu cât greutatea specifică a fluidului e mai mare.

Aceeași lege e valabilă și pentru corpurile gazeose, cum e aerul d. e., cu deosebirea, că presiunea în sus aci e neasămănat mai mică, fiind aerul de 770 ori mai ușor decât apa. Un metru cubic de aer are greutatea de vre-o 1.3 kg: deci un corp de un metru cubic volum e apăsat în sus cu 1.3 kg. Ca să plutească în aer, va trebui să fie mai ușor decât 1.3 kg. Trebuie deci să aibă un volum cu mult mai mare ca să ne putem urcă în sus.

Un balon cam de volumul salei acesteia: de vre-o 1000 m³ poate ridica în sus până la 1300 kg, în cari

trebuie socotită și greutatea proprie a balonului, din care ar trebui să scoatem aerul, căci altcum aerul acela singur ar cântări 1300 kg. Chiar greutatea aerului aceea, care poate fi înlocuită cu altă greutate. Aerul însă nu-l putem scoate, căci presiunea aerului din afară, chiar dacă ar fi balonul masiv, îl turtește. Presiunea aceasta e de 1 kg pe cm^2 , deci pe o suprafață de 100 m^2 10000 de măji. În loc de a evacua balonul, se umple cu alt gaz mai ușor decât aerul ce-l înconjură. Poate fi întrebuințat însuși aerul, numai trebuie încălzit. Primul balon, al fraților Montgolfière a fost umplut cu aer cald: în partea din jos era deschis și aci se făcea foc. Același balon de 1000 m^3 , dacă ținem aerul din el la o temperatură cu 90°C mai sus decât aerul din afară, va avea o putere de ascenziune de vre-o 430 kg. Fiind greutatea proprie a balonului de 300 kg, o persoană se poate ridica cu el. Acest metod a fost abandonat și din cauza, că trebuie mult combustibil, care e greu și după aceea mai e și pericolul de a se aprinde balonul, care se face din stofă de mătase, înmuiată în cauciuc pentru a nu putea eși aerul prin părății lui. Se întrebuințează și gazul aerian, care e jum. atât de greu ca aerul, deci și neîncălzit are o putere de ascenziune de 600 kg. Mai de nou se întrebuințează exclusiv numai hidrogenul, un gaz de aproape 15 ori mai ușor decât aerul. Pe baza acestora se poate calcula înainte ce dimensiuni să aibă balonul, ca să poată ridica în aer o anumită greutate. Mai este însă și altă piedecă, anume urcarea se face prea vehement, dacă e puterea de ascenziune mare, de aceea în nacela aplicată sub balon se pun saci cu nisip, cari apoi rând pe rând sunt aruncați jos.

La înălțimi mai mari aerul e mai rar, deci presiunea lui mai mică, așa că o parte din gazul acela trebuie slobozit, căci altcum ar crepă balonul. În partea de sus a balonului se aplică un ventil, pe care i-se dă drumul la o parte din hidrogen. Tot de acesta ne folosim când voim să ne coborim, deci o parte din gaz trebuie jertfit și balonul la fiecare ascenziune umplut de nou. În felul acesta ne putem sui și cobori, dar nu putem înainta în vre-o direcție cu el. Ba chiar dacă e vânt, îl duce fără voia noastră în alte părți. Au încercat să îl mănă cu putere motorică chiar contra vântului, aplicând elice și cârmă ca la mașinile de zburat, cari le vom vedea mai târziu, ba i-au dat altă formă lungăreață, ascuțită către vârf, ca să poată despică aerul mai ușor. Acestea ar fi așa numitele dirigibile, cari nu prea merită acest epitet. Aplicând și motor trebuie să fie și ele mai mari, ear ca să nu le deformeze, îndoiască, ba chiar rupă vântul peste mijloc, le fac din metal (aluminiu).

Greutatea proprie a unui astfel de balon uriaș, cum sunt ale contelui Zeppelin, e de 4000—8000 kg pe deplin echipat, iar dimensiunile lui de seama unei corăbii: o lungime de 100—150 m. și înălțime cu nacelă cu tot cât o casă cu patru etajuri. Chiar din cauza dimensiunilor prea mari sunt date pradă vânturilor mai puternice. E indispensabil un hangar uriaș pentru ele, ca să fie la adăpost în portul acela, dacă peste tot se mai pot întoarce la locul de plecare. Alt pericol e că, fiind umplute cu hidrogen, un gaz care arde și explodează: nimicește nu numai aparatul, care costă sute de mii, ci și pe cei din jurul lui. Astfel de explozii au nimicit multe baloane chiar în timpurile mai noi. Din acestea putem vedea că o perfecționare mai mare, nu pot ajunge baloanele din cauza, că dimensiunile lor le sunt cea mai mare piedecă la înaintare, iar scăzând dimensiunile nu se poate urca în sus. Pe lângă

Zeppelin, care ține cu încăpăținare și azi la ideea sa, brazilianul Santos Dumont și frații Lebaudy sunt în-deobște cunoscuți Teoreticieni și specialiști au abandonat cu totul baloanele de la cari deabia se poate aștepta mai mult decât au prestat până acum.

Cu atât mai mari sunt speranțele ce se leagă de celalalt fel de aparate: aeroplanelle. Acestea sunt ca și vapoarele moderne, cari din putere proprie înaintează chiar contra curenților maritimi, pe când baloanele sunt plute uriașe, pe cari le duce apa încătrău voiește.

Aeroplanul se susține și înaintează în direcția dorită numai cu ajutorul puterilor provocate de aripile și elicea aparatului: presiunea aerului, care trebuie să fie totdeauna în mișcare relativă față de aparat, e aceea care îl susține: s-ar prăvuși în momentul, în care aparatul nu ar mai fi atins de vânt, fie că într'adevăr este vânt, sau și-l produce aparatul singur. Liniștea aerului față de aparat, atât de dorită pentru balon, e moartea aeroplanului.

(Va urma).

Biserica românească la Ierusalim.

Un apel al M. Sale regina Elisabeta.

Un comitet de inițiativă s'a constituit sub președinția reginei României pentru a ridica o biserică românească la Ierusalim pentru credincioșii cari se duc să viziteze sfântul mormânt.

În tradiția poporului român este ca evenimentele mari să fie perpetuate printr'un locaș închinat lui Dumnezeu. Astfel se explică numeroasele biserici și mănăstiri datorite strămoșilor noștri precum și însemnatele donațiuni închinare mănăstirilor dela Sf. Munte și aiurea.

O scumpă dorință a dreptcredincioșilor era de a se ridica și la mormântul Mântuitorului Nostru un loc de rugăciune, pentru numeroșii închinători, cari de sfințele sărbători se întruneau acolo.

Cu bucurie ori ce creștin va saluta apropiata îndeplinire a acestui gând frumos, inițiativa particulară fiind onorată de Augusta patronare a M. S. Reginei. Succesul întreprinderii este astfel pe deplin asigurat.

Actul de constituire al noului comitet de inițiativă particulară pentru ridicarea bisericii românești dela Ierusalim este conceput de însăși M. S. Regina și are următorul conținut:

„Cu voia lui Dumnezeu, fiind a se împlini în curând 50 de ani de domnie a regelui Carol I, dorința mea se unește cu aceea a poporului meu iubit, ca prin înălțarea unui lăcaș de rugăciune în însăși cetatea Ierusalimului, să aducem prinosul nostru de recunoștință către Atotputernicul.

Într' acest templu ridicat în peajma chiar a mormântului Mântuitorului nostru, poporul credincios va putea sălvi pe Dumnezeu în limba românească și potrivit cu datina străbună.

Pentru înfăptuirea sfântului locaș și a adăpostului pentru închinători, va fi primit atât obolul celui sărman cât și talantul avut, dând fiecare dovadă de iubirea creștinească a neamului românesc. (ss) *Elisabeta*.

Pentru realizarea cât mai repede a inițiativei, s'a constituit sub președinția de onoare a reginei următorul comitet:

Președinți efectivi: mitropolitul primat D. D. Koon și mitropolitul Moldovei și Sucevei D. D. Pimen.

Vice-președinți: dna Asica Gr. Filipescu și d. prof. Dragomir Demetrescu.

Secretari: dna general Maria Poenaru și d. prof. Al. Tzigara-Samurăș.

Membri: dna Adina Em. Costinescu, dna Zoe Dr. Râmniceanu, arhimandritul Dionisie, starețul mănăstirii Sinaia, d. administrator al Casei bisericeii P. Gârboviceanu, d. arhitect N. Ghica-Burești și d. Teodor Burada, Iași.

Ofrandele se vor înmâna doamnei general Poenaru, str. Pitar Moșu Nr. 17.

În afară de subvenția de 200.000 lei acordată de statul român pentru biserica din Ierusalim, mai sunt și alte legate testamentare în sumă de mai multe zeci de mii de lei la cari se vor adăoga ofrandele ce vor mai veni.

În asemenea condițiuni sorata bisericeii este asigurată și în curând poporul român va vedea realizarea acestui scump ideal.

Așa să ne ajute Dumnezeu!

Nr. 227/1914.

Ezarendare de pământ.

Consistorul gr. or. român din Arad aduce la cunoștință publică și prin aceasta pofteste pe toți aceia, cari doresc a lua în arendă pământul diecezan din hotarul Cermeiului cuprins în cartea funduară din Cermeiu Nr. 384 A. 1-2-4 constatător din 833 ¹⁰⁰⁹/₁₁₀₀ iugere mici pe care sunt și edificii economice corespunzătoare. Să înainteze până la 15 martie 1914 st. nou la acel Consistor oferte în scris, în care ofertenții să indice cu numerii și cu litere câtă arendă anuală ofer, — să declare, că cunosc condițiunile speciale de ezarendare și le primesc în întreg conținutul lor și cu provocare la datul și numărul cvitei să arate, că au deus la cassa consistorială în bani gata vadiul de 1700 coroane. Pământurile fiind deja disponibile se pot lua în folosire în primăvara aceasta, deci se vor ezarendă ori numai pentru folosire în anul curent ori eventual pe un period de mai mulți ani precum adecă se va face înțelegere cu reflectanți.

Condițiunile speciale de ezarendare se pot vedea atât în cancelaria Consistorului gr. or. român din Borșineu și la oficiul parohial gr. or. român din Cermeiu.

Arad, la 10/13 februarie 1914.

Consistorul gr. or. rom.
din Arad.

CRONICA.

Consistor plenar. Sâmbătă în 15/28 februarie s'a ținut consistor plenar în Arad. Preasfințitul episcop deschide ședința cu parentarea calduroasă a vrednicului fruntaș Dr. Nicolau Oncu, fost membru a tuturor corporațiilor constituționale bisericești și devotat fiu al bisericeii. Amintirea lui Dr. N. Oncu se eternizează în protocolul ședinței.

S'a luat apoi dispoziții pentru împărțirea cercurilor în noul protopopiat al Vingei, pentru a se putea constitui corporațiunile protopresbiterale circumscrise în statutul organic.

S'a ordonat alegerea unui nou membru sinodal în cercul Giulei devenit vacant prin răposarea lui Dr. N. Oncu. Alegerile sunt defipte pe 2/15 martie. Comisar consistorial de scrutiniu Dr. Cornel Ardelean.

Mai departe s'a luat dispoziții pentru edificarea reședinței episcopoești și consistoriale.

„Domnul notar“ După cum am anunțat în 1 martie n. s'a reprezentat pe scena Teat. Naț. drama socială a poetului Oct. Goga: „Domnul Notar“. Reprezentare a avut un succes splendid, ceea ce denotă că autorul a fost viu și neîntrerupt aplaudat. După fiecare act „poetul suferinții noastre“ a trebuit să iasă la rampă de nenumărate ori. „Reprezentarea — scrie un bărbat distins vorbind despre succesul ce l-a avut drama — a fost un triumf, care încunună cu noi lauri fruntea poetului și o sărbătoare închinată idealului unității noastre culturale... A fost un eveniment național“.

Ședința ordinară a sinodului protopopesc al tractului Tinca. În 26 Februarie st. n. și-a ținut sinodul protopopesc ședința ordinară în Tinca. Nainte ședinței s'a ținut Liturgia (în memoria lui Aurel Vlaicu) împreună cu chemarea duhului sfânt. Au funcționat Rev. Domn protopop Nicolae Rocsin însoțit de preoții: Aurel Rocsin și Georgiu Rocsin. Domnul protopop prin o cuvântare potrivită deschide ședința. 1. Se pune la ordinea zilei, Raportul protopresbiterului despre activitatea dezvoltată din partea organelor competente în decursul anului trecut. Să constatăm că organele au desvoltat o muncă rodnică, — cu deosebire protopopul tractului a fost în toate agendele la nivelul recerut; — rezolvând aproape toate chestiile întrate pentru ce i-se exprimă mulțumită din partea sinodului. 1. Fondul protopopesc a ajuns la suma respectabilă de 4965 cor. Asemenea averile S. bisericeii și a școalelor s'au sporit bine sub sîrguința vrednicului protopop. 3. Partea tristă însă despre sporirea concubinateelor, și secta baptistilor ni-a deprimat pe toți. Se sporesc îngrozitor atât concubinatele cât, și baptistii. S'a constatat: că acolo unde preoții și învățătorii nu sunt la culmea misiunii lor să sporesc și mai tare. Ar fi de dorit, ca atât preoții și învățătorii, cât și comitetele parohiale să afe toate modalitățile pentru stagnarea acestor rele iscate în poporul nostru. — Un membru.

Cronica bibliografică.

Legea electorală. A apărut în tipografia arhidiecezană din Sibiu *Legea electorală, (Articolul de lege XIV din 1913)*, tradusă de Teodor V. Păcățian. Prețul 1 cor. roană exemplarul. Fiind acum votat și proiectul de lege despre arendare cercurilor electorale, în curând noua lege electorală va fi pusă în aplicare, și astfel încă în anul acest listele electorale vor fi compuse pe baza noiei legi electorale. E de datorința intelectualilor nostri, se cunoască bine această lege, pentru a-i putea exploata părțile bune în favorul poporului român, și pentru a se putea îngriji, ca deja la prima compunere a listelor electorale pe nouăle temeuri legale, din anul acesta, Românii cu drept de vot să fie toți trecuți în liste. Le recomandăm deci să-și procure legea, spre a o putea studia, ca la timpul seu să știe apăra interesele celor de sub a lor conducere. Legea se poate comanda dela dl Teodor V. Păcățian, Sibiu, (Nagyszeben).

Concurs.

Pentru îndeplinirea postului al IV-lea învățătoresc-cantorale dela școala confesională gr. or. română din **Sân Nicolaul Mare**. (Nagyszentmiklós) tra-ctul B. Comloșului (comit. Torontal) în nex. cu ordinul Ven. Consistor diecezan de sub Nr. 4547/912 se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1. Salar fundamental în bani gata 1200 cor. 2. Pentru conferință 20 cor. 3. Pentru scripturistică 10 cor. 4. Pentru cvartir 360 cor. până când comuna bisericască va da cvartir în natură. 5. Venitele cantonale uzuale.

Alesul învățător va fi obligat a îndeplini agendele cantonale în și afară de biserică. A conduce clasa care i-se va încredința din partea comit. par. Cei cari sunt apti a conduce cor vor fi preferiți.

Alesul va fi deobligat a-și ocupa postul cu începerea anului școlastic 1914/1915 adecă în 1 Sept. 1914. Reflectanții sunt poștiți ca recursele ajustate cu documente originale și anume: a) Estras de botez. b) Diploma de învățător. c) Atestat de apartinență dela antistia comunei natale. d) Atestat despre serviciul de până aici și adresale comit. par. să-le înainteze în termenul legal la oficiul protoprezbiteral gr. or. rom. din B. Comloș (Nagy Komlós) având a se prezenta în careva Duminecă, ori sârbătoare în sf. biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Dat din ședința comit. par. din Sân Nicolaul Mare ținută la 5/18 Febr. 1914.

Ioan Popoviciu
paroh președinte.

Dr. Livius Luczay
notar.

În conșlegere cu: *Mihai Păcățian*, protoprezbiter,
inspector tractual.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea parohiei vacante de preot din **Cârpeștii mari** protopopiatul Beiușului se publică concurs cu termen de 30 zile pe lângă următoarele emolumente respective condițiuni:

1. Sesiunea parohială constătătoare din 8 h. castrale pământ arător, grădină parohială $\frac{1}{2}$ jugăr cu obligamentul, că alesul să plătească dările publice și echivalentul după aceste imobile.

2. Birul preotesc: $\frac{1}{2}$ vică cucuruz sfârmat dela fiecare număr de casă.

3. Zile de lucru, una dela fiecare număr de casă ori răscumpărată cu 1 cor. (prețul zilei).

4. Drept de pășunat pentru 6 vite.

5. Stolele îndatinat.

6. Congrua staverită de lege.

7. Nefiind casă parohială, alesul se va îngriji de locuință.

8. Alesul e dator să catehizeze la școalele de orice categorie fără vre-o remunerațiune.

9. Parohia de clasa III.

Recurenții conformându-se dispozițiilor statutare și regulamentare referitoare, au să-și înainteze petițiile oficiului ppsc concernent.

Pentru comitet:

Dr. V. Fildan adm. ppsc.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala confesională gr. ort. română din **Topolovăț** (Nagytopoly) tractul Belințului se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1. În bani numerari 1000 cor. — și întregirea dela stat. 2. Pentru conferințe 20 cor. 3. Paușal de cancelarie 10 cor. 4. De fiecare înmormântare 1 cor. 5. Locuință frumoasă în natură cu grădină de legumi. grajd pentru vite, șopron și cămară pentru bucate și fântână în curte.

Petițiile concursuale, ajustate conform Regulamentului în vigoare, se vor adresa comitetului parohial, pe calea oficiului protoprezbiteral gr. ort. român din Belinț (Belenceze Temes megye) în termenul concursual; iar reflectanții tot înăuntrul acestui termen sunt poștiți a se prezenta într'o duminică ori sârbătoare în sfânta biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Alesul învățător va presta și serviciile cantonale în și afară de biserică, nu altcum și agendele ca notar al comitetului și sinodului parohial, fără altă remunerație.

Preferiți vor fi dintre reflectanți, cei destoinici în a conduce corul.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: *Gherasim Sârb* protoprezbiter.

—□—

3—3

Pentregirea postului de învățător conf. gr. or. rom. din **Târgoviște**, tractul Belințului, se eserie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. În bani gata 360 cor.

2. 13 măji metrice naturării, parte grâu, parte cucuruz, prețuite toate în 156 cor.

3. $4\frac{1}{2}$ jugăre pământ prețuit în 200 cor.

4. 12 metri lemne à 6 cor. metrul 72 cor.

5. Completarea salarului până la 1200 cor. se așteaptă dela stat.

6. Locuință în natură, cu supraedificate și grădină de $\frac{1}{2}$ jugăr, lângă ea.

O chilie deocamdată se folosește de capelă.

7. Pentru participarea la conferențele învățăto-rești 20 cor.

8. Pentru scripturistică 10 cor.

9. Unde este poștit, dela mort cu liturgie 1 cor. fără liturgie 40 fileri.

Darea după pământul ce-l beneficiază, o poartă învățătorul.

Alesul e dator să presteze serviciile cantonale, în și afară de biserică, fără altă remunerație.

Reflectanții sunt poștiți a-și așterne petițiile, instruate cu documente originale, și intrucât sunt aplicați, cu atestat dela concernentul protoprezbiter, comitetului parohial din Târgoviște, pe calea oficiului protoprezbiteral al tractului Belinț (Belenceze, Temes-megy) în termenul concursual și, tot în acest termen, a se prezenta într'o duminică sau într'o sârbătoare, în s. biserică din Târgoviște, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: *Gherasim Sârb* protoprezbiter.

—□—

3—3